

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ
ПСИХОЛОГІВ, ВЧИТЕЛІВ ПСИХОЛОГІЇ
«Актуальні напрями діяльності практичного психолога»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології
(*протокол № 3 від 12.03.2021 р.*)

Завідувач кафедри

І.О. Корнієнко

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 3 від 25.03.2021 р.*)

Голова науково-методичної ради

П.К. Хобзей

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації практичних психологів
«Актуальні напрями діяльності практичного психолога»

Розробники: завідувач кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук Корнієнко І.О., ст. викладач кафедри практичної психології Єфімова С.М.

Мета: психолого-педагогічний супровід професійного розвитку практичних психологів, вчителів психології

Напрямок: забезпечення і підтримка психічного здоров'я учасників освітнього процесу (вихованців ЗДО, учнів закладів освіти, педагогічних працівників, батьків), професійний саморозвиток практичного психолога, зокрема:

1. поглиблення знання практичних психологів про основи прикладної психології
2. розвиток навичок консультування, укладання профілактичних та психокорекційних програм
3. виявлення впливу особистісних особливостей на характер здійснення практичної діяльності

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очно-дистанційна, дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- **Професійна компетентність** – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з психології, методики, інноватики для психологічного супроводу учасників освітнього процесу; обізнаність із сучасними методами викладання психології та володіння засобами навчання у сфері навчального процесу; сукупність умінь і навичок, необхідних для стимулювання активності як окремих учнів, так і колективу в цілому.
- **Психологічна компетентність** – здатність особистості ефективно застосовувати структуровану систему знань про людину як індивіда, суб'єкта праці й особистість, як у власній життєдіяльності так й професійній або іншій взаємодії. Високий рівень психологічної компетентності забезпечує успішну діяльність і взаємодію в системах "людина-людина", "людина-колектив", "людина-більші соціальні групи";
- **Комунікативна компетентність** – вміння чітко та аргументовано висловлювати власні думки та застосовувати активне слухання; здатність особистості встановлювати та підтримувати необхідні контакти з іншими

людьми на основі сукупності знань та вмінь, що забезпечують ефективний плин комунікативного процесу. Вона складається з трьох головних підвидів – мовленнєвої, мовної та соціокультурної. У мовленеву входить – аудіювання, говоріння, читання та письма; у мовну - лексична, граматична, фонологічна та орфографічна, а у соціокультурну – країнознавчу та лінгвокраїнознавчу

- **Методична компетентність** – здатність особистості до системного мислення, правильного прийняття й інтерпретації будь-якої інформації, структурування проблем, вміння відрізнити головне від другорядного, бачити повний – загальний стан справ; особистісна здатність структурно та високоефективно будувати діяльність на основі набутих знань, умінь та навичок. Компонентами методичної компетентності є: мобільність знань (постійне відновлення знань для успішного вирішення завдань), гнучкість застосування методів (застосування того або іншого методу в залежності від умов), критичність мислення, творчий підхід, відповідальність за дії;
- **Інформаційно-технологічна компетентність** – здатність застосовувати та використовувати інформаційні новітні інноваційні технології на основі набутих знань, умінь та навичок, як у професійній діяльності, так й у життєдіяльності.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області

Очікувані результати навчання:

Описує особливість прикладної психології

Виявляє зв'язки між індивідуальною історією та розвитком суспільства

Демонструє вміння укладати психокорекційні та профілактичні програми

Розпізнає впливи конкретних методів та прийомів у консультуванні

Демонструє здатність до самоусвідомлення та відповідальності за здійснений вибір

Застосовує інтерактивні методи навчання у професійній діяльності

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ. Особливості навчання на дистанційній формі

Час за робочою навчальною програмою – 3 години

Тема 1.1. Інтеграційно-мотиваційне заняття (лекція 2 год та практичне, 1 год)

План заняття

1. Ознайомлення з програмою курсу та особливостями навчання за дистанційною формою
2. Знайомство з слухачами, реєстрація
3. Презентація «Вхід в систему дистанційного навчання, ознайомлення з навчальним середовищем, інструменти взаємодії»
4. Вправи на знайомство учасників групи та налаштування на навчання

Модуль 1. Освітня політика

Час за робочою навчальною програмою – 4 годин

Тема 1.2. Реформування освіти в Україні. Нова Українська школа. Програма розвитку освіти Львівщини (лекція, 2 години)

Тема 1.3. Атестація педагогічних працівників закладів освіти. Сертифікація (лекція, 2 години)

Модуль 2. Техніки та технології психокорекційної та консультативної роботи практичного психолога

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 2.1. Сучасні психокорекційні методи впливу на процес становлення особистості (лекція, 2 год)

План лекційного заняття

1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога: види, принципи, цілі та завдання
2. Компоненти професійної готовності до психокорекційного впливу
3. Методи практичної корекції
 - ігротерапія
 - арттерапія
 - психогімнастика
 - методи поведінкової корекції
 - психодрама

Тема 2.2. Психологічні основи групової психокорекції (практичне, 2 год)

План практичного заняття

1. Специфіка групової форми психокорекції: комплектування, склад, кількість учасників, частота та тривалість зустрічей
2. Аналіз групової динаміки
3. Соціально-психологічний тренінг як засіб корекції: визначення мети, завдань та пріоритетних заходів для досягнення конкретних цілей
4. Укладання програми соціально-психологічного тренінгу як засобу корекції: вступ, основна частина - вправи, техніки, проектування ходу реалізації, завершення, рефлексія

Тема 2.3. Особливості процесу індивідуального консультування (онлайн - лекція 2 год, онлайн - практичне, 2 год)

План лекційного заняття

1. Схема індивідуального консультування
2. Основні методи впливу, їх опис та функції
3. Встановлення контакту та рівні присутності консультанта

План практичного заняття

1. Проведення індивідуальної консультації в умовах “клієнт-консультант-спостерігач”
2. Рефлексія досвіду

Література

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. - М., Международная педагогическая академия, 1995. - 264 с.
2. Алешина Ю. Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 208 с.
3. Бьюдженталь Дж. Искусство психотерапевта. 3-е международное издание. Перевод с английского и общая редакция М. Р. Мироновой. — СПб.: Питер, 2001. — 304 с
4. Бурнард Ф. Тренинг навыков консультирования. СПб, 2002.
5. Горноста́й П. П., Васьковская С. В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. – Киев: Наукова думка, 1995. – 128 с.
6. Кузькова Л. Техніки вікової психокорекції. – К.: Главник, 2008. (Серія «Психологічний інструментарій»).
7. Мілютіна К. Л. Теорія і практика психологічного тренінгу / К. Л. Мілютіна. – К. : МАУП, 2006. – 175 с.
8. Мілютіна К. Л. Психологія успіху : навч. посіб. / К. Л. Мілютіна. – К. : Главник, 2008. – 144 с. – (Психол. інструментарій).
9. Мэй Р. Искусство психологического консультирования/ Пер. с англ. – М.: Независимая фирма «Класс», 1994. – 144 с.
10. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. - М.: ТЦ Сфера, 2004. - 512 с.

11. Панок В.Г Прикладна психологія. Теоретичні проблеми : монографія / В.Г. Панок. – Київ : Ніка-Центр, 2017. – 188 с.
12. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи – Л. М. Вольнова. – К. , 2012. – 275 с.
13. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / К. Рудестам. – СПб. : Питер, 2000. – 384 с.
14. Терлецькі Л. Психокорекція засобами малюнку. – К.: Главник, 2007. (Серія «Психологічний інструментарій»).
15. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В.Ю. Психология и психотерапия семьи. СПб., 2000.
16. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції. – К.: Либідь, 1996.
17. Яценко Т.С. Основи глибинної психокорекції. Теорія і практика: Навчальний посібник. К.: Вища школа., 2006.

Модуль 3. Профілактичні програми в діяльності практичного психолога

Час за робочою навчальною програмою – 8 годин

Тема 3.1. Основні принципи побудови профілактичних програм (лекція, 1 год)

План лекційного заняття

1. Конструктивно-позитивний характер профілактичних програм
2. Комплексний та послідовний підхід до проблеми
3. Проактивність профілактичних програм
4. Принципи доступності, своєчасності, доповнюваності
5. Основні стратегії впливу, що використовуються в профілактичних програмах: інформаційна стратегія; стратегія розвитку життєво необхідних навичок та цінностей; стратегія ціннісної альтернативи; стратегія соціальних мереж; стратегія (модель) зміни поведінки

Тема 3.2. Психологічні аспекти профілактики різноманітних проявів насильства в освітньому середовищі (практичне, 4 год)

План практичного заняття

1. Виявлення ознак фізичного, психологічного, сексуального кривдження
2. Підбір діагностичних методик для вияву проблеми

3. Укладання тренінгової програми/інтерактивних занять щодо запобігання різноманітних проявів насильства, зокрема булінгу, в освітньому середовищі

Тема 3.3. Форми та методи роботи практичного психолога з залежною поведінкою учасників освітнього процесу (лекція, 2 год, практичне, 1 год)

План лекційного заняття

1. Укласти психологічний портрет особи з залежною поведінкою
2. Описати етапи зміни поведінки: мотивування, схвалення, намір, практика, підтримка
3. Описати рівні профілактичного впливу: особистісний, найближчого оточення, соціальний

План практичного заняття

1. Описати власний досвід застосування певної форми профілактичної роботи: індивідуальне консультування, інформаційні канали, семінари, тренінги розвитку навичок, групи підтримки, акції

Література

1. Антибулінг. Практичні заняття/Л.В. Береговська, О.С. Данилюк, І.І. Залеська та ін.: упоряд.: В.С. Легка, О.О. Овчар, Г.М. Семенів. - Київ: "Видавнича група "Шкільний світ", 2019. - 152 с.
2. Бадхен А.А. Методическое пособие по работе с посттравматическими стрессовыми расстройствами. – СПб.: Гармония, 2001.
3. Бовть О.Б. "Психокоррекционная работа по предупреждению агрессивности детей младшего школьного возраста" - журн. "Практична психологія та соціальна робота", 1998, N 1,3, с.4- 5.
4. Вагин И. Психология жизни и смерти. – СПб., 2002.
5. Винникот Д. Игра и реальность. – М.: Прогресс, 2002.
6. Захаров А.И."Как помочь нашим детям избавиться от страха"- изд. Гиппократ, Санкт-Петербург, 1995.
7. Зимбардо Ф. Застенчивость. - изд. Питер, Санкт-Петербург, 1996.
8. Григорьева Т.Г., Линская Л.В., Усольцева Т.П. "Основы конструктивного общения. Методическое пособие для преподавателей"- изд. Новосибирского университета, изд. Совершенство, Новосибирск- Москва, 1997.
9. Корнієнко І.О. Психологічна допомога дітям, які зазнали насильства. Львів., 2007
10. Лазарус А. Мультиmodalная психотерапия. – М.: «Класс», 2000.
11. Малкина-Пых И.Г. Возрастные кризисы. – М.: Эксмо,2004.

12. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика. – М.: Эксмо,2004.
13. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации. – М.: Эксмо, 2005.
14. Менделевич В.Д. Психология девиантного поведения. М.: Медпресс – 2001.
15. Петрусинский Игры. Обучение. Тренинг. Досуг - изд. Новая школа, Москва, 1994.
16. Сборник психокоррекционных техник - НПО "Психодиагностика", Ярославль, 1993.
17. Фурманова И.А. Детская агрессивность. Диагностика и психокоррекция - изд. Ильин В.П., Минск, 1996.
18. <https://studfile.net/preview/7329944/page:3/> (форми і методи соціальної роботи з клієнтами що мають ігрову залежність)
19. <https://habr.com/ru/post/210740/> (аналіз популярних теорій ігрової залежності)

Модуль 4. Супервізія та інтервізія як основий метод професійного розвитку практичного психолога

Час за робочою навчальною програмою – 4 годин

Тема 4.1. Супервізія та інтервізія як метод зміни існуючої практики (лекція, 2 год)

План лекційного заняття

1. Поняття супервізії та інтервізії як сучасних методів зміни існуючої практики.
2. Роль рефлексії для отримання ефективних результатів.
3. Умови проведення супервізійної та інтервізійної групи.
4. Технологія групового обговорення.

Тема 4.2. Практика інтервізії та рефлексія досвіду (практичне, 2 год)

План практичного заняття

1. Особливості тематики для обговорення в інтервізійній групі.
2. Утворення інтервізійної групи та її проведення.
3. Рефлексія отриманого досвіду.

Література

1. Шоутен Т. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти: Навчальний посібник /За редакцією Л.І.Даниленко, О.І.Зайченко. – К.: САД-ФО Парашин К.С., 2009. – .122.

